Sfântul Apostol Pavlos

Epistola către Galatei

Traducere și note de
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Teologie pentru azi
București
2015

Am tradus textul epistolei de față conform *BYZ*, ed. lui Maurice A. Robinson și William G. Pierpont, 1995, inclusă în *Bible Works 9*.

Sfânta Frescă de pe coperta primă am preluat-o de aici[1].

---

[1] A se vedea:

http://2.bp.blogspot.com/-XBExApa3dfM/UueBueGiesI/AAAAAAAAAhA/2h3TSa2GD7A/s1600/%CE%AC%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%82%20%CE%A0%CE%AD%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%82.jpg.

Capitolul 1

1. Pavlos [Παῦλος], Apostol nu de la oameni [Ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων], nici [făcut] prin om [οὐδὲ δι' ἀνθρώπου], ci prin Iisus Hristos și Dumnezeu Tatăl, Cel care L-a înviat pe El din morți,

2. și cei [dimpreună] cu mine, toți frații, [spun] Bisericilor Galatiei [ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας]:

3. Har vouă și pace de la Dumnezeu Tatăl și [de la] Domnul nostru Iisus Hristos,

4. Cel care S-a dat pe Sine pentru păcatele noastre, ca să ne scoată pe noi din veacul cel rău de acum [ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ], după voia lui Dumnezeu și a Tatălui nostru,

5. a Căruia [este] slava întru vecii vecilor. Amin!

6. Mă mir că așa de repede treceți de la Cel care v-a chemat pe voi, în harul lui Hristos, întru altă Evanghelie;

7. care nu este alta, fără numai [că] sunt unii care vă tulbură pe voi și vor să strice Evanghelia lui Hristos [θέλοντες μεταστρέψαι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ].

8. Dar chiar dacă noi sau un Înger din cer are să vă binevestească vouă [ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ Ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν] *împotriva* a ce am binevestit vouă [*παρ'* ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν], anatema[2] să fie [ἀνάθεμα ἔστω]!

9. Precum am zis mai înainte, și acum [vă] spun din nou: Dacă cineva vă binevestește *împotriva* a ce ați primit, anatema să fie [εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω]!

---

[2] Blestemat.

10. Căci acum pe oameni *mă strădui să îi mulțumesc* sau pe Dumnezeu [ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους *πείθω* ἢ τὸν Θεόν;]?

Sau caut *a plăcea* oamenilor [ἢ ζητῶ ἀνθρώποις *ἀρέσκειν*;]?

Căci dacă încă plăceam oamenilor, [acum] nu eram rob al lui Hristos [εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην].

11. Dar vă fac cunoscut vouă, fraților, că Evanghelia binevestită de către mine nu este de la om!

12. Căci nici eu [n-]am primit-o de la om, nici [n-]am învățat-o, ci [am primit-o] *prin descoperirea*[3] lui Iisus Hristos [λλὰ *δι᾿ ἀποκαλύψεως* Ἰησοῦ Χριστοῦ].

13. Căci ați auzit [despre] purtarea mea[4] de altădată, în iudaism, căci peste măsură prigoneam Biserica lui Dumnezeu și o jefuiam pe ea [ὅτι καθ᾿ ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπόρθουν αὐτήν];

14. Și spoream în iudaism mai presus de mulți [care erau] de o vârstă [cu mine] în neamul meu, fiind râvnitor peste măsură *al predaniilor* mele părintești [περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου *παραδόσεων*].

15. Dar când a binevoit Dumnezeu, Cel care m-a pus deoparte pe mine [ὁ ἀφορίσας με], din pântecele mamei mele [ἐκ κοιλίας μητρός μου], și [m-]a chemat prin harul Lui [αὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος Αὐτοῦ],

16. să descopere pe Fiul Lui în mine, ca să-L binevestesc pe El în[tre] neamuri, nu m-a pus înainte [οὐ προσανεθέμην], îndată, trupul și sângele[5],

---

[3] În mod extatic, prin revelarea Domnului față de el.

[4] Despre viața mea, despre cum mă comportam eu pe când credeam în credința iudaică.

[5] Un om anume.

17. nici [nu] m-am suit întru Ierusalim, către Apostolii cei de dinainte de mine, ci m-am dus întru Arabia, și, din nou, m-am întors întru Damascos.

18. Apoi, după trei ani, m-am suit întru Ierusalim, ca să-l văd pe Petros, și am rămas cu el 15 zile.

19. Și pe altul [dintre] Apostoli n-am văzut, decât numai pe Iacovos, fratele Domnului.

20. Iar cele pe care vi le scriu vouă, iată, înaintea lui Dumnezeu [vi le scriu], căci nu [vă] mint.

21. După aceea am venit întru ținuturile Siriei și ale Ciliciei.

22. Și eram necunoscut la față Bisericilor din Iudea, celor [care sunt] în Hristos.

23. Ci erau numai auzind că „Cel care ne-a prigonit pe noi odinioară, acum binevestește credința, pe care odinioară o jefuia”.

24. Și slăveau în mine pe Dumnezeu.

Capitolul 2

1. Apoi, după 14 ani, din nou m-am suit întru Ierusalim, [dimpreună] cu Barnabas [Βαρναβᾶς], luându-l împreună cu [mine] și pe Titos [Τίτος].

2. Și m-am suit, după descoperire [κατὰ ἀποκάλυψιν][6], și le-am arătat lor Evanghelia pe care o propovăduiesc în[tre] neamuri și de unul singur [la] cei cu renume [κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν], ca [nu] cumva să alerg întru zadar sau am alergat [astfel].

3. Dar nici Titos, cel [care era dimpreună] cu mine, ellin fiind, [n-]a fost silit să se taie împrejur;

4. ci pentru frații mincinoși aduși în taină [διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους], care s-au strecurat *să iscodească* libertatea noastră [οἵτινες παρεισῆλθον *κατασκοπῆσαι* τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν], pe care o avem în Hristos Iisus, ca să ne înrobească pe noi;

5. cărora nici pentru un ceas [nu] ne-am dat supunerii, ca adevărul Evangheliei să rămână cu voi.

6. Iar [față] de cei ce sunt de renume [ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι] – orice erau [ei] cândva[7] [ὁποῖοί ποτε ἦσαν] –, mie niciunul [nu-mi] face deosebire [οὐδέν μοι διαφέρει][8];

[căci] Dumnezeu nu primește fața omului [πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει][9] – căci mie, cei

---

[6] În urma unei *vederi extatice*.

[7] Înainte de a fi *creștini*.

[8] Nu îi tratez *deosebit* pe oameni în funcție de renumele, reputația sau postura socială pe care o aveau mai înainte de a fi creștini.

[9] Nu după față îl judecă Dumnezeu pe om ci după starea lui sufletească.

de renume, nimic [nu mi-] au pus înainte [μοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες οὐδὲν προσανέθεντο][10].

7. Ci, dimpotrivă, văzând că [mie] mi s-a încredințat Evanghelia netăierii împrejur [τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας], precum lui Petros a tăierii împrejur[11] –

8. căci Cel care a lucrat lui Petros întru apostolia tăierii împrejur [εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς], a lucrat și mie întru neamuri [ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη]–

9. și cunoscând harul cel care s-a dat mie [καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι], Iacovos și Chifas [Κηφᾶς][12] și Ioannis, cei socotiți a fi *stâlpi* [οἱ δοκοῦντες *στῦλοι* εἶναι] [ai Bisericii], dreptele [lor mi] le-au dat mie, și lui Barnabas, [în] comuniune [δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρναβᾷ κοινωνίας], ca noi [să propovăduim] pentru neamuri iar ei pentru tăierea împrejur.

10. Numai să ne aducem aminte de cei săraci, care, aceasta, m-am și sârguit a face.

11. Iar când a venit Petros întru Antiohia, pe față i-am stat lui împotrivă [κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην], căci era de osândit [ὅτι κατεγνωσμένος ἦν].

12. Căci înainte de a veni unii de la Iacovos, [el] mânca împreună cu neamurile; dar când au venit [aceștia], el se îndepărta și se separa [de neamuri], temându-se de cei din tăierea împrejur.

13. Și împreună cu el s-au fățărnicit și ceilalți iudei [din Antiohia], încât și Barnabas a fost dus de a

---

[10] Eu le-am pus lor Evanghelia înainte și nu ei mi-au dat mie ceva ca să le propovăduiesc.

[11] Mie mi s-a încredințat Evanghelia pentru neamuri, care nu se taie împrejur, pe când lui Petros i s-a încredințat de către Dumnezeu Evanghelia pentru evrei, pentru cei care se taie împrejur.

[12] Sfântul Apostol Petros.

lor fățărnicie [ὥστε καὶ Βαρναβᾶς συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει].

14. Iar când am văzut că *nu umblă drept* către adevărul Evangheliei [ἀλλ’ ὅτε εἶδον ὅτι *οὐκ ὀρθοποδοῦσιν* πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου], i-am zis lui Petros înaintea tuturor: „Dacă tu, fiind iudeu, trăiești ca neamurile și nu ca iudeii, de ce silești neamurile a trăi ca iudeii [τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν]?”.

15. Noi [suntem] din fire[13] iudei și nu păcătoși [ἁμαρτωλοί][14] dintre neamuri.

16. [Dar] știind că omul nu se îndreptează din faptele legii [εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου], fără numai prin credința lui Iisus Hristos [ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστου], și noi am crezut întru Hristos Iisus [καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν], ca să ne îndreptăm din credința lui Hristos [ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ] și nu din faptele legii; fiindcă tot trupul nu se va îndrepta din faptele legii [διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σάρξ].

17. Iar dacă, căutând să ne îndreptăm în Hristos, ne-am aflat și [noi] înșine *păcătoși* [εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ *ἁμαρτωλοι*], [este] Hristos așadar *slujitor al păcatului*? Să nu fie!

18. Căci dacă pe cele [pe care] le-am dărâmat, pe acelea le zidesc din nou, pe mine însumi mă arăt [a fi] *călcător al legii* [*παραβάτην* ἐμαυτὸν συνίστημι].

19. Căci eu, prin lege, am murit legii, ca să trăiesc lui Dumnezeu.

---

[13] Prin naștere. Suntem iudei pentru că ne-am născut iudei.

[14] Cu sensul de *idolatri*. Pentru că *păcătoși* erau și evreii și păgânii.

20. M-am răstignit [împreună] cu Hristos [Χριστῷ συνεσταύρωμαι]; și nu mai trăiesc eu [ζῶ δέ, οὐκέτι ἐγώ], ci Hristos trăiește în mine [ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός]; iar ce trăiesc acum în trup, trăiesc în credința Fiului lui Dumnezeu [ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ], Cel care m-a iubit pe mine [τοῦ ἀγαπήσαντός με] și S-a dat pe Sine pentru mine [καὶ παραδόντος Ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ].

21. Nu lepăd harul lui Dumnezeu; căci dacă *dreptatea* [vine] prin lege [εἰ γὰρ διὰ νόμου *δικαιοσύνη*], atunci Hristos *a murit în zadar* [ἄρα Χριστὸς *δωρεὰν ἀπέθανεν*].

Capitolul 3

1. O galatei fără [de] minte [ὦ ἀνόητοι Γαλάται], cine *v-a vrăjit* pe voi [τίς ὑμᾶς *ἐβάσκανεν*] [ca] să nu urmați adevărului [τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι], înaintea căror ochi, Iisus Hristos, răstignit, a fost scris [mai] înainte în voi [οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος;]?

2. Numai aceasta vreau să aflu de la voi: din faptele legii L-ați primit pe Duhul sau din ascultarea credinței [ἐξ ἀκοῆς πίστεως]?

3. Așadar, sunteți fără [de] minte? Începând [în] Duhul, acum sfârșiți [în] trup?

4. Ați pătimit atâtea *în zadar*? Desigur, dacă [sunt] *în zadar*.

5. Prin urmare, Cel care vă dă vouă pe Duhul și lucrează puteri în voi, [le lucrează] din faptele legii sau din ascultarea credinței?

6. Precum Avraam a crezut lui Dumnezeu și i s-a socotit lui *întru dreptate* [εἰς δικαιοσύνην].

7. Cunoașteți deci, că cei [care sunt] din credință, aceia sunt fiii lui Avraam!

8. Iar Scriptura văzând mai înainte că Dumnezeu îndreptează neamurile din credință [ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ Θεός], de mai înainte i-a binevestit [προευηγγελίσατο] lui Avraam că „Se vor binecuvânta în tine toate neamurile”.

9. Astfel încât, cei [care sunt] *din credință* se binecuvintează [împreună] cu credinciosul Avraam.

10. Căci, câți sunt din faptele legii, sunt sub blestem. Căci s-a scris: „Blestemat [este] tot [cel] care nu rămâne în toate cele scrise în cartea legii, [ca] să le facă [pe] ele”.

11. Iar că, în lege, nimeni [nu] se îndreptează lângă Dumnezeu [οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ Θεῷ], [este lucru] subînțeles. Căci: „Dreptul[15] va trăi din credință [Ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται]”;

12. iar legea nu este din credință, ci „Omul care a făcut acestea, va trăi în ele [Ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς]”.

13. Hristos ne-a răscumpărat pe noi din blestemul legii [Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου], făcându-Se pentru noi blestem [γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα]; căci scris este: „Blestemat [este] tot cel spânzurat pe lemn [Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου]”;

14. ca, în Hristos Iisus, să se facă întru neamuri binecuvântarea lui Avraam, ca să luăm, prin credință, făgăduința Duhului [τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύματος].

15. Fraților, ca un om grăiesc; de asemenea [și la] testamentul întărit al omului nimeni [nu] leapădă sau adaugă [ceva].

16. Lui Avraam i s-au spus făgăduințele și urmașului lui. Nu zice: „Și urmașilor”– ca spre mulți –, ci ca spre unul: „Și urmașului tău”, Care este *Hristos*.

17. Și aceasta zic: o făgăduință întărită mai înainte de Dumnezeu, întru Hristos [διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς Χριστὸν], nu anulează legea [νόμος οὐκ ἀκυροῖ], cea venită după 430 de ani [ὁ μετὰ ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονὼς], pentru a desființa făgăduința.

18. Căci dacă moștenirea [este] *din lege,* [atunci] nu mai [este] *din făgăduință*; dar Dumnezeu i-a dat lui Avraam [un fiu] *prin făgăduință*.

---

[15] Cel drept, omul drept, sfânt.

19. Așadar, ce [este] legea? Pentru călcările de lege a fost [ea] adăugată, până ce are să vină Urmașul, Căruia I s-a făgăduit, [legea fiind] poruncită prin Îngeri, în mâna Mijlocitorului [ἐν χειρὶ Μεσίτου].

20. Iar Mijlocitorul nu este al unuia singur, iar Dumnezeu unul este.

21. Așadar, legea [este] împotriva făgăduințelor lui Dumnezeu? Să nu fie! Căci dacă s-ar fi dat lege care să poată să-l facă viu [pe om], într-adevăr, dreptatea era din lege.

22. Dar Scriptura a închis toate sub păcat [ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ Γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν], ca, celor care cred [τοῖς πιστεύουσιν], făgăduința să [li] se dea din credința lui Iisus Hristos [ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ].

23. Iar înainte să vină credința, [noi] eram păziți sub lege, *închiși* [fiind] pentru credința care trebuia să se descopere [*συγκεκλεισμένοι* εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι].

24. Astfel încât legea ne-a fost *pedagog* întru Hristos [ὁ νόμος *παιδαγωγὸς* ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν], ca să ne îndreptăm din credință [ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν].

25. Dar venind credința, nu mai suntem sub pedagog.

26. Ci toți suntem fiii lui Dumnezeu prin credința în Hristos Iisus.

27. Căci câți întru Hristos v-ați botezat [ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε], [întru] Hristos v-ați [și] îmbrăcat [Χριστὸν ἐνεδύσασθε].

28. Nu [mai] este iudeu, nici ellin, nu [mai] este rob, nici liber, nu [mai] este [parte] bărbătească și [parte] femeiască; căci voi toți una sunteți în Hristos Iisus.

29. Iar dacă voi [sunteți] ai lui Hristos, sunteți deci sămânța lui Avraam [οὖ ᾿Αβραὰμ σπέρμα] și moștenitori după făgăduință [καὶ κατ᾿ ἐπαγγελίαν κληρονόμοι].

Capitolul 4

1. Și zic: în vremea cât moștenitorul este copil, [nu este] nicio deosebire [între el și] rob, [deși el] este *domn* [κύριος] [peste] toate;

2. ci este sub epitropi [ὑπὸ ἐπιτρόπους][16] și iconomi [οἰκονόμους][17], până la ziua hotărâtă de tatăl [ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός] [lui].

3. Astfel și noi, când eram copii, eram *robiți* sub stihiile lumii [ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν *δεδουλωμένοι*];

4. dar când a venit *plinirea vremii* [τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου], Dumnezeu a trimis [pe] Fiul Lui, născut din femeie [γενόμενον ἐκ γυναικός], născut sub lege[18],

5. ca pe cei de sub lege *să-i răscumpere* [ἐξαγοράσῃ], ca să primim *înfierea* [τὴν υἱοθεσίαν].

6. Și pentru că sunteți fii [ai lui Dumnezeu], a trimis Dumnezeu [pe] Duhul Fiului Lui [ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ] în inimile voastre, strigând: *Avva* [᾽Αββᾶ]!, [adică]: *Părinte* [ὁ Πατήρ]!

7. Astfel încât nu mai ești *rob* [δοῦλος], ci *fiu* [υἱός]; iar dacă [ești] fiu, [atunci ești] și *moștenitorul* lui Dumnezeu prin Hristos [καὶ *κληρονόμος* Θεοῦ διὰ Χριστοῦ].

8. Ci atunci, neștiind [pe] Dumnezeu, ați slujit celor [care din] fire nu sunt dumnezei;

9. dar acum, cunoscând [pe] Dumnezeu [sau], și mai mult, [fiind] *cunoscuți* de către Dumnezeu [*γνωσθέντες* ὑπὸ Θεοῦ], cum vă întoarceți din nou spre

---

[16] Tutori.

[17] Administratori.

[18] Sub legea dată prin Sfântul Profet Moisis.

stihiile cele slabe și sărace [ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα] [ale lumii], cărora iar vreți a le sluji din nou?

10. [Căci ați ajuns din nou să] păziți zile și luni și vremuri și ani.

11. Mă tem [pentru] voi, ca nu cumva, în zadar să mă fi ostenit întru voi.

12. Mă rog vouă, fraților, fiți ca mine, căci și eu [am fost] ca voi! Nimic rău [nu] mi-[ați făcut].

13. Dar știți că dintr-o slăbiciune a trupului, *am binevestit* [εὐηγγελισάμην] vouă [mai] întâi.

14. Și ispita mea [τὸν πειρασμόν μου], cea [trăită] în trupul meu [τὸν ἐν τῇ σαρκί μου], nu o ați disprețuit, nici [n-]ați scuipat-o [οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε] [pe ea], ci ca [pe] Îngerul lui Dumnezeu m-ați primit pe mine, ca [pe Însuși] Hristos Iisus [ἀλλ' ὡς Ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν][19].

15. Așadar, care este *fericirea* voastră [τίς οὖν ἦν *ὁ μακαρισμὸς* ὑμῶν]? Căci vă mărturisesc vouă că, dacă [ar fi fost cu] putință, scoțându-vă ochii voștri, mi i-ați fi dat mie.

16. Prin urmare, am ajuns *vrăjmașul vostru* [ἐχθρὸς ὑμῶν], spunându-vă vouă adevărul [ἀληθεύων ὑμῖν]?

17. [Ei] vă râvnesc pe voi [dar] nu bine[20], ci vor să [mă] scoată [din] voi, ca să-i râvniți [pe] ei.

18. Dar bine [este] a râvni totdeauna în bine și nu numai în prezența mea către voi.

19. Copiii mei, [pentru] care sufăr din nou chinurile nașterii [οὓς πάλιν ὠδίνω], până ce *are să ia*

---

[19] Mi-ați dat toată cinstea voastră, pe care I-ați fi dat-o și Domnului, dacă El ar fi venit la voi.

[20] Ei vă doresc ai lor dar nu cu *râvnă bună* și nu *pentru bine*.

chip Hristos în[tru] voi [ἄχρι οὗ *μορφωθῇ* Χριστὸς ἐν ὑμῖν]!

20. Și acum aș vrea să vin către voi și să[-mi] schimb glasul meu, căci *sunt nedumerit* din cauza voastră [ὅτι *ἀποροῦμαι* ἐν ὑμῖν].

21. Spuneți-mi [voi], cei [care] vreți a fi sub lege, nu auziți legea?

22. Căci scris [este] că Avraam a avut doi fii: unul din [femeie] roabă și altul din [femeie] liberă.

23. Și cel din [femeia] roabă s-a născut *după trup* [*κατὰ σάρκα* γεγέννηται], dar cel din [femeia] liberă [s-a născut] *prin făgăduință* [διὰ τῆς ἐπαγγελίας][21].

24. [Iar aceste lucruri sunt unele] care sunt *alegorice* [ἀλληγορούμενα]: căci acestea sunt [cele] două *făgăduințe* [εἰσιν δύο *διαθῆκαι*]: una de la muntele Sina [μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ], născând întru robie, care este Agar [Ἅγαρ].

25. Căci Agar este muntele Sina, în Arabia [Ἀραβίᾳ], și corespunde cu Ierusalimul de acum, și [ea] este robită [dimpreună] cu copiii ei.

26. Iar [femeia] cea liberă este *Ierusalimul cel de sus* [ἄνω Ἱερουσαλὴμ], care este mama noastră, a tuturor [ἥτις ἐστὶν μήτηρ πάντων ἡμῶν];

27. căci scris [este]: „Bucură-te, stearpo, care nu naști [Εὐφράνθητι, στεῖρα, ἡ οὐ τίκτουσα]! Izbucnește și strigă, care nu ai chinuri ale nașterii [ῥῆξον καὶ βόησον, ἡ οὐκ ὠδίνουσα]!

Căci mulți [sunt] fiii celei părăsite, mai mulți decât ai celei care are bărbat [ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα]”[22].

---

[21] Prin făgăduința lui Dumnezeu față de Sfântul Avraam.

[22] E vorba de Is. 54, 1, unde, în LXX, avem următorul text: „Bucură-te cea stearpă, care nu naști! Izbucnește și

28. Iar noi, fraților, după Isaac, suntem *fiii făgăduinței* [*ἐπαγγελίας τέκνα* ἐσμέν].

29. Ci precum atunci cel născut *după trup* [κατὰ σάρκα] îl prigonea [pe cel născut] *după Duh* [κατὰ Πνεῦμα], așa [se petrec lucrurile] și acum.

30. Dar ce zice Scriptura [ἀλλα τί λέγει ἡ Γραφή;]? [Aceasta zice]: „Izgonește pe roabă și pe fiul ei [ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς], căci nu are să moștenească fiul roabei cu fiul celei libere [οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας]!"[23].

31. Deci, fraților, nu suntem fiii roabei, ci ai celei libere!

---

strigă, care nu ai chinuri ale nașterii! Căci mulți [sunt] fiii celei părăsite, mai mulți decât ai celei care are bărbat, căci [așa] a zis Domnul [εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα εἶπεν γὰρ Κύριος]".

[23] A citat Fac. 21, 10, LXX, unde avem următorul text: „Și [Sarra] i-a zis lui Avraam: «Izgonește pe roaba aceasta și pe fiul ei, căci nu va moșteni fiul roabei acesteia cu fiul meu, Isaac!» [καὶ εἶπεν τῷ Αβρααμ ἔκβαλε τὴν παιδίσκην ταύτην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς οὐ γὰρ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης ταύτης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ισαακ]".

Capitolul 5

1. Așadar, stați tari [στήκετε] [în] libertatea [prin] care Hristos ne-a făcut [pe noi] liberi și nu vă supuneți din nou jugului robiei [ζυγῷ δουλείας]!

2. Iată, eu, Pavlos, vă spun vouă, că dacă aveți să vă tăiați împrejur, Hristos nu vă va folosi vouă [la nimic]!

3. Și, iarăși, mărturisesc [la] tot omul care se taie împrejur, că [el] este dator *să facă* [ποιῆσαι][24] toată legea.

4. V-ați înstrăinat de Hristos [κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ], câți în lege vă îndreptați! Ați căzut [din] har [τῆς χάριτος ἐξεπέσατε].

5. Căci noi, [întru] Duhul, așteptăm cu nerăbdare [ἡμεῖς γὰρ Πνεύματι ἀπεκδεχόμεθα] nădejdea dreptății din credință [ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης].

6. Căci în Hristos Iisus, nici tăierea împrejur [nu] poate [face] ceva, nici netăierea împrejur, ci [numai] credința lucrătoare prin iubire [ἀλλὰ πίστις δι᾽ ἀγάπης ἐνεργουμένη].

7. [Voi] alergați bine! Cine v-a oprit [ca] să nu vă supuneți adevărului?

8. Convingerea [aceasta] nu [este de la] Cel care vă cheamă pe voi[25].

9. Puțin aluat dospește toată frământătura [μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ].

---

[24] Cu sensul: *să o împlinească* în viața lui.

[25] Nu e de la Dumnezeu *nesupunerea* noastră față de adevărul Lui.

10. Eu cred întru voi, în Domnul, că nimic altceva [nu] veți gândi; dar cel care vă tulbură pe voi își va purta judecata, oricine are să fie [acela].

11. Iar eu, fraților, dacă propovăduiesc încă tăierea împrejur, de ce [sunt] încă prigonit? Deci a încetat *scandalul/ sminteala crucii* [τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ]!

12. O, de s-ar tăia [de tot] cei care vă tulbură [pe] voi!

13. Căci voi, fraților, la libertate ați fost chemați! Numai [să] nu [folosiți] libertatea întru prilejul trupului [μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκι], ci slujiți unii altora prin iubire [ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις]!

14. Căci toată legea într-un singur cuvânt se împlinește, în [acesta]: „Vei iubi pe aproapele tău ca pe tine însuți".

15. Iar dacă vă mușcați unii pe alții și vă mâncați [între voi] [εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε] [din invidie și răutate], vedeți [ca] nu [cumva] să vă pierdeți unii pe alții!

16. Dar [eu vă] zic: [în] Duhul să umblați [Πνεύματι περιπατεῖτε] și pofta trupului să nu o împliniți [καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε]!

17. Căci trupul poftește împotriva Duhului [ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ Πνεύματος], iar Duhul împotriva trupului [τὸ δὲ Πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός]; iar aceștia stau împotrivă unul față de altul [ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις], pentru ca nu cele ce ați vrea, acelea să faceți.

18. Dar dacă sunteți călăuziți [în] Duhul [εἰ δὲ Πνεύματι ἄγεσθε], [atunci] nu sunteți sub lege[26].

---

[26] Legea dată prin Sfântul Profet Moisis.

19. Și cunoscute sunt *faptele trupului* [τὰ ἔργα τῆς σαρκός], care sunt [acestea]: adulterul [μοιχεία], desfrânarea [πορνεία], necurăția [ἀκαθαρσία], destrăbălarea [ἀσέλγεια],

20. închinarea la idoli [εἰδωλολατρεία], fermecătoria [φαρμακεία], vrăjmășiile [ἔχθραι], certurile [ἔρεις], invidiile [ζῆλοι], mâniile [θυμοί], ambițiile [ἐριθεῖαι], neînțelegerile [διχοστασίαι], ereziile [αἱρέσεις],

21. pizmuirile [φθόνοι], uciderile [φόνοι], bețiile [μέθαι], chefurile [κῶμοι] și cele asemenea acestora. Pe care vi le-am spus mai înainte vouă, după cum am și spus mai înainte, căci cei ce fac [unele ca] acestea *nu vor moșteni* Împărăția lui Dumnezeu [ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν θεοῦ *οὐ κληρονομήσουσιν*].

22. Dar *roada Duhului* este [ὁ δὲ *καρπὸς τοῦ Πνεύματός* ἐστιν] dragostea [ἀγάπη], bucuria [χαρά], pacea [εἰρήνη], îndelunga-răbdare [μακροθυμία], bunătatea [χρηστότης], facerea de bine [ἀγαθωσύνη], credința [πίστις],

23. blândețea [πρᾳότης], înfrânarea [ἐγκράτεια]; împotriva [unora ca] acestea nu este lege [κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν νόμος].

24. Iar cei [care sunt] ai lui Hristos [οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ], [aceia] și-au răstignit trupul [dimpreună] cu patimile și [cu] poftele [τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις].

25. [Iar] dacă trăim [în] Duhul [εἰ ζῶμεν Πνεύματι], [în] Duhul să și umblăm [Πνεύματι καὶ στοιχῶμεν]!

26. Să nu fim [iubitori] de slavă-deșartă [μὴ γινώμεθα κενόδοξοι], unii pe alții întărâtându-ne [și] unii pe alții pizmuindu-ne!

Capitolul 6

1. Fraților, și dacă are să fie prins mai înainte un om în vreo fărădelege [ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι], voi, cei duhovnicești, îndreptați-l pe unul ca acesta în Duhul blândeții [ἐν Πνεύματι πρᾳότητος][27], luând aminte la tine însuți, [ca] să nu te ispitești și tu.

2. Purtați-vă *greutățile* [τὰ βάρη] unii altora și astfel să împliniți legea lui Hristos!

3. Căci dacă socotește cineva [că] este ceva, [el ne]fiind nimic, se înșală pe sine însuși.

4. Și să-și cerceteze fiecare fapta sa! Și atunci va avea laudă numai întru sine și nu întru altul.

5. Căci fiecare își va purta *povara* [φορτίον] sa.

6. Și cel care este învățat cuvântul [ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον][28] să dea o parte [κοινωνείτω], din toate bunurile [sale] [ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς], celui care îl învață [τῷ κατηχοῦντι][29]!

7. Nu vă înșelați: Dumnezeu nu [este] batjocorit! Căci ce are să semene omul, aceea va și secera.

8. Căci cel care seamănă întru trupul său, din trup va secera *stricăciune* [φθοράν]; iar cel care seamănă *întru Duhul* [ὁ δὲ σπείρων *εἰς τὸ Πνεῦμα*], din Duh va secera viața veșnică [ἐκ τοῦ Πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον].

9. Și să nu ne descurajăm [μὴ ἐκκακῶμεν] făcând binele! Căci vom secera [binele] la timpul său [καιρῷ

---

[27] Cu blândețea pe care harul Sfântului Duh, care este în noi, ne-o dăruiește.

[28] Cel care este catehizat, învățat dreapta credință.

[29] Catehetului, propovăduitorului dreptei credințe.

γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν], [dacă] nu ne vom lenevi [μὴ ἐκλυόμενοι].

10. Deci așadar, până [când] avem timp, să lucrăm binele către toți, dar mai ales către *casnicii credinței* [πρὸς *τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως*][30].

11. Vedeți cât de mari [sunt] cuvintele [pe care vi] le-am scris vouă, [cu] mâna mea [Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί]?

12. Câți vor să fie bine-plăcuți în trup, aceia vă silesc pe voi să vă tăiați împrejur[31], numai ca să nu fie prigoniți [pentru] crucea lui Hristos [μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται].

13. Căci nici cei care se taie împrejur pe ei înșiși [nu] păzesc legea[32], ci vor ca voi să vă tăiați împrejur, [pentru] ca să se laude în trupul vostru.

14. Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda decât numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos [ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ], prin care lumea a fost răstignită mie, și eu lumii [δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ τῷ κόσμῳ].

15. Căci în Hristos Iisus nici tăierea împrejur [nu] poate ceva, nici netăierea împrejur, ci [numai] *făptura nouă* [ἀλλὰ *καινὴ κτίσις*][33].

16. Și câți vor umbla [după] *canonul*[34] acesta [*τῷ κανόνι* τούτῳ], pace [să fie] peste ei [εἰρήνη ἐπ' αὐτούς], și milă [καὶ ἔλεος], și [acestea să fie și] peste Israilul lui Dumnezeu [καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ]!

---

[30] Către confrații de credință, către membrii Bisericii.

[31] Să vă circumcideți.

[32] *Legea* dată lor de Domnul prin Sfântul Profet Moisis.

[33] Omul duhovnicesc.

[34] Regula, norma aceasta. În *Biblia de la 1688*: „pravila aceasta". În ed. BOR 1988 și 2001: „dreptarul acesta". În VUL: „hanc regulam" [regula aceasta].

17. De acum înainte, nimeni să nu-mi mai facă mie osteneală! Căci eu port *semnele* Domnului Iisus în trupul meu [ἐγὼ γὰρ *τὰ στίγματα* τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω].

18. Harul Domnului nostru Iisus Hristos [să fie] cu duhul vostru [μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν][35], fraților! Amin.

---

[35] Dar prin care a înțeles *duhurile voastre*.

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș